

GEMEENTE
Schagen

Document	Archeologisch advies
Plangebied	Concept Bestemmingsplan Rode Kool, Sint Maarten, gemeente Schagen
Adviesnummer	21216
Opsteller	C.M. Soonius (senior archeoloog)
Datum	18-09-2021

Advies	Vrijgeven.
Vervolgtraject	Dubbelbestemming Waarde-Archeologie kan worden verwijderd aangezien archeologisch onderzoek heeft uitgewezen dat er geen waardevolle archeologische resten aanwezig zijn.

Archeologische Quickscan

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Schagen (contactpersoon: dhr. G. van Leeuwen) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot het vervaardigen van een bestemmingsplan van plangebied Rode Kool in Sint Maarten, gemeente Schagen (afb. 1).

Het concept- bestemmingsplan en de verbeelding dateert van 31-08-2021.¹ In de toelichting wordt verwezen naar Bijlage 2 voor het archeologisch onderzoek. Bijlage 2 betreft een milieuonderzoek. Het in 2008 uitgevoerde onderzoek zal separaat worden aangeleverd. Deze dient als bijlage in het bestemmingsplan te worden opgenomen

2. Bestemmingsplan en Beleidskaart archeologie

In het vigerend bestemmingsplan Sint Maarten (vastgesteld op 13-12-2012) is voor het gehele plangebied een dubbelbestemming Waarde-Archeologie 3 opgenomen (vrijstellingsgrens 2.500 m² en 50 cm). Deze dubbelbestemming is overgenomen in het concept bestemmingsplan Rode Kool (afb. 2). De vrijstellingsgrenzen zijn afkomstig van de beleidskaart archeologie van de voormalige gemeente Harenkarspel.²

In de toelichting van de beleidsnota cultuurhistorie staat aangegeven dat er in de voormalige gemeente Harenkarspel zones voorkomen, die door hun hoge ligging in het landschap aantrekkelijk zijn geweest voor bewoning in de Prehistorie en later.

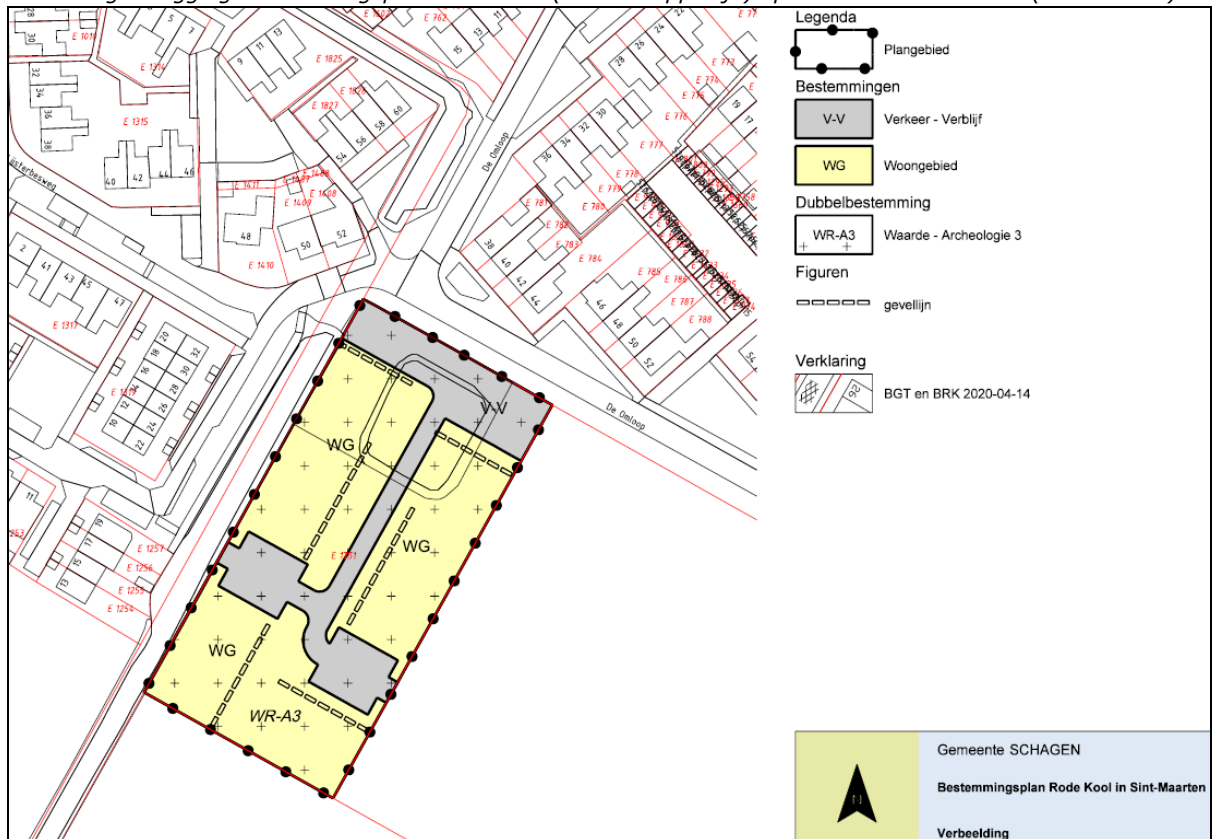
Voor deze bewoningszone met veel terpen geldt dat bij grondroerende werkzaamheden met een omvang van meer dan 500 m² rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van archeologische waarden (lichtgroene vlak op afb. 3). De terpen in de omgeving hebben een zeer hoge of hoge archeologische waarde.

¹ Bügel Hajema 2021.

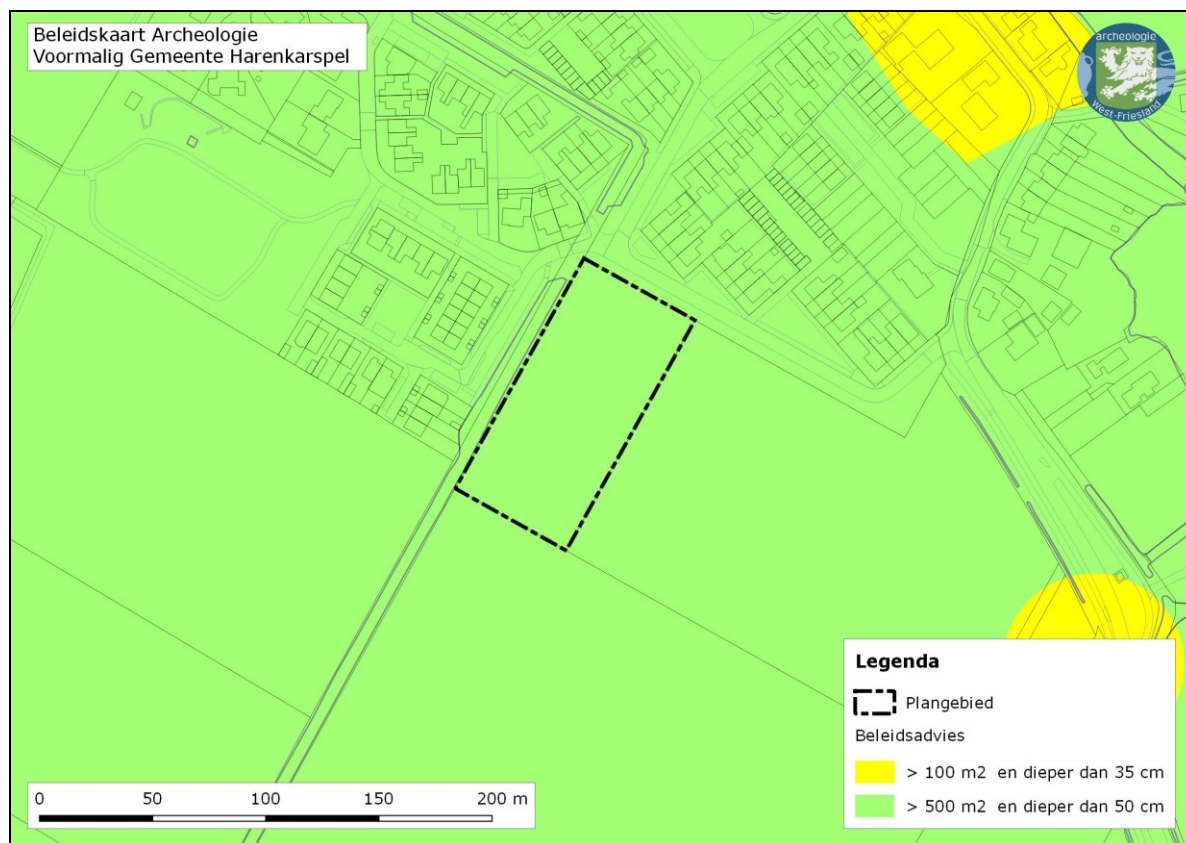
² Nyst e.a. 2010.

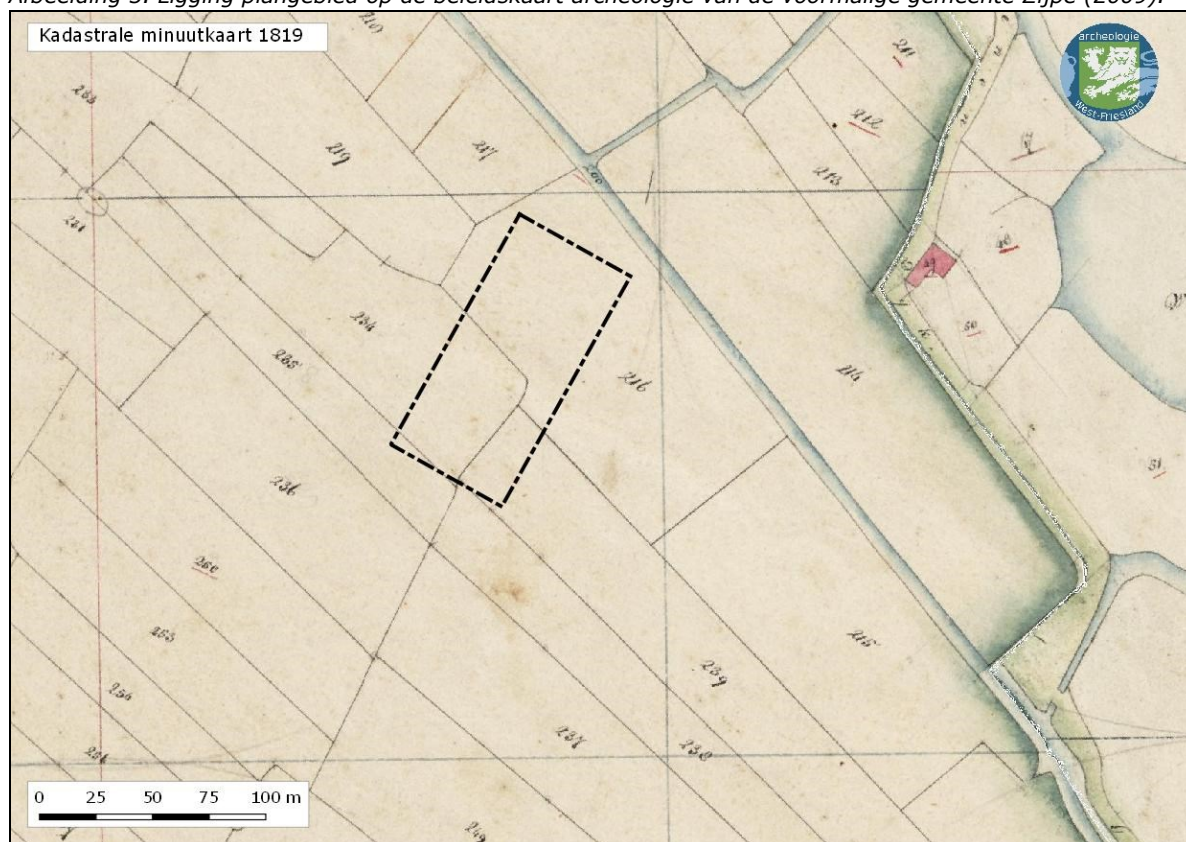
Afbeelding 1. Ligging bestemmingsplan Rode Kool (zwarte stippellijn) op een recente luchtfoto (bron: PDOK).

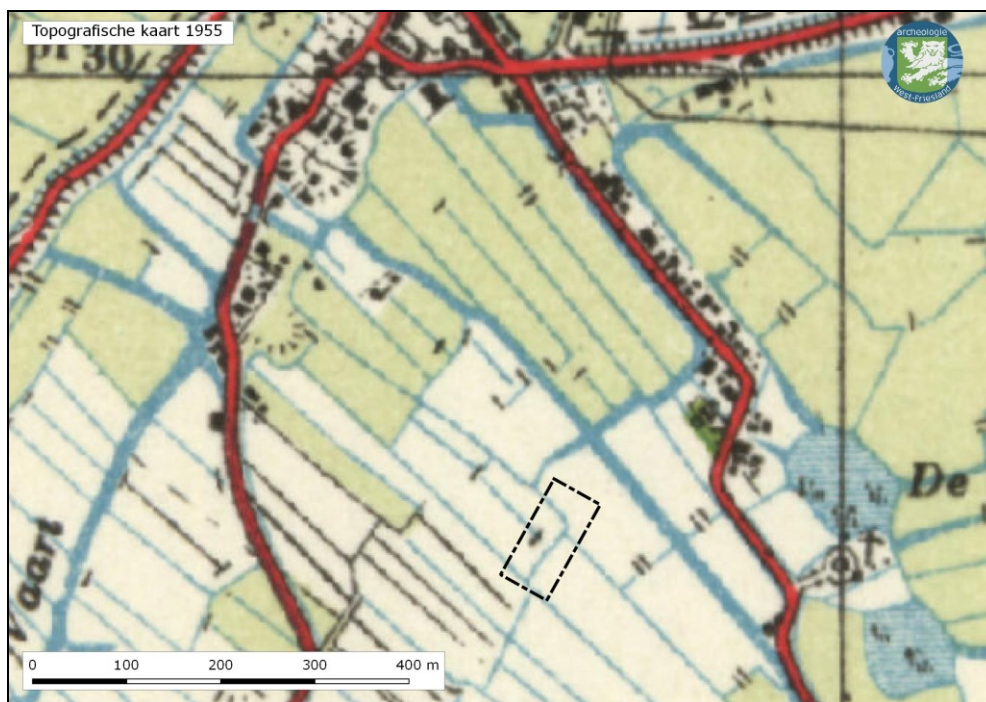
Afbeelding 2. Verbeelding concept bestemmingsplan Rode Kool (Bron: Bügel Hajema 2021)

Afbeelding 3. Ligging plangebied op de beleidskaart archeologie van de voormalige gemeente Zijpe (2009).

Afbeelding 4. Ligging plangebied op de kadastrale minuut uit 1819 (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Afbeelding 5. Ligging plangebied op een topografische kaart uit 1955 (bron:topotijdreis)

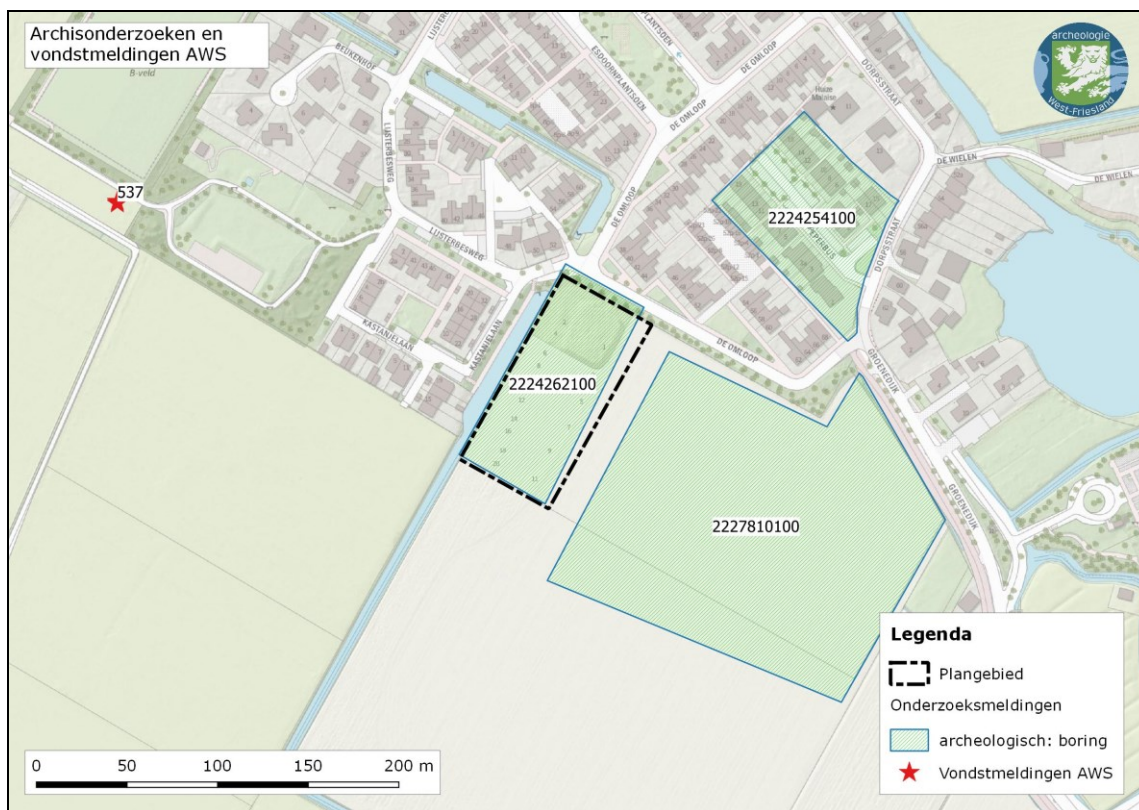
Afbeelding 6 Ligging plangebied op een topografische kaart uit 1971 (bron:topotijdreis)

3. Historisch kaartmateriaal

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal.

Op de kadastrale minuutkaart uit 1819 (afb. 4) staat geen bebouwing aangegeven. De situatie uit 1819 blijft bestaan tot de ruilverkaveling Geestmerambacht. Op de kaart uit 1955 zijn de terpen ten noordwesten van het plangebied fraai zichtbaar (afb. 5). Op de kaart uit 1971 is het perceel in de huidige staat ingedeeld (afb. 6). Alle niet bebouwde terpen zijn gevlaakt en veel sloten zijn gedempt.

Op basis van de historische bronnen geldt een zeer lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Nieuwe tijd. De ruilverkaveling heeft aanzienlijke schade toegebracht aan het bodemarchief ter plaatse van het plangebied.

Afbeelding 7. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) ten opzichte van de archisonderzoeksmeldingen.

4. Archeologisch onderzoek (afb. 7)

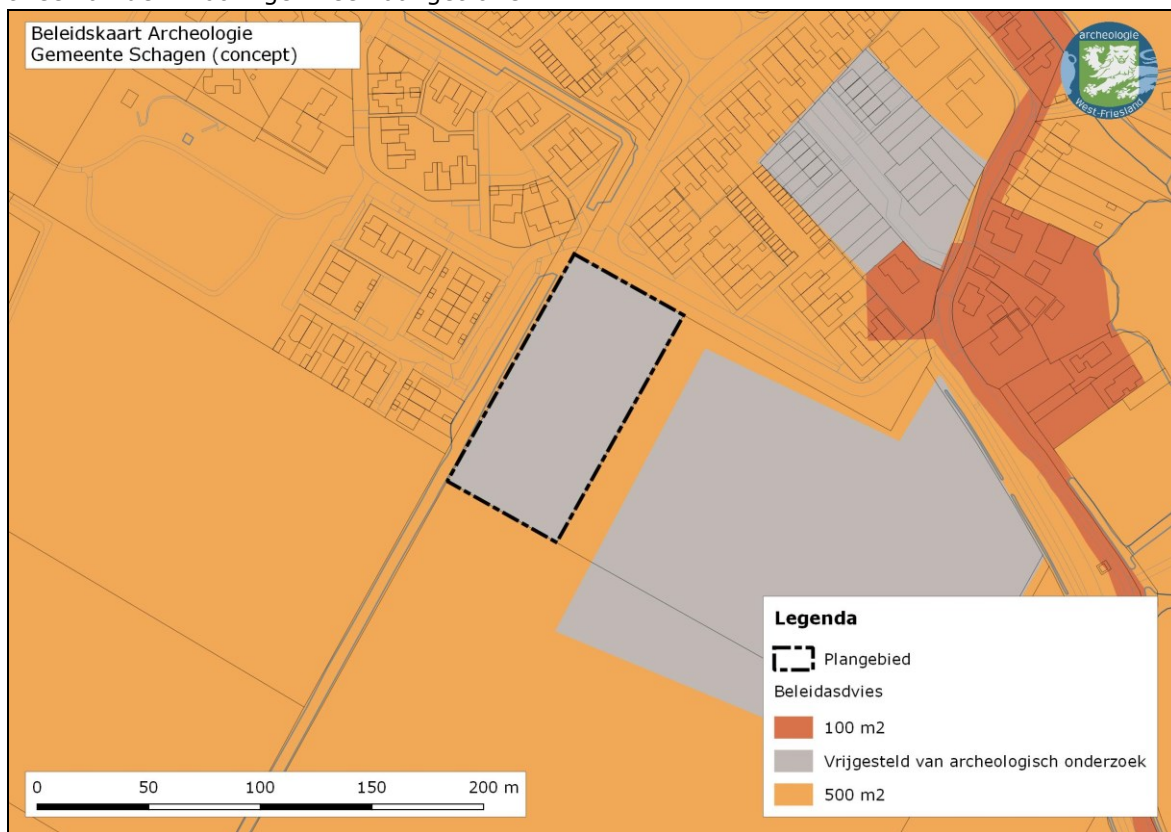
In Archis staan in een straal van 500 m geen vondsten gedocumenteerd. De archeologische werkgroep Schagen heeft ten westen van het plangebied de oppervlaktevondsten behorende bij de in jaren '50 en '60 afgevlakte terpen aangegeven (zie afb. 5).³

In het plangebied is in 2008 een archeologisch onderzoek uitgevoerd in het kader van de ontwikkeling van woningbouw op twee locaties in Sint Maarten.⁴ Het plangebied Rode Kool betreft Plangebied III (Omloop). Op basis van het bureauonderzoek gold voor aanvang van het veldwerk een zeer lage archeologische verwachting voor sporen uit periode Paleolithicum t/m de IJzertijd. Voor de Romeinse tijd geldt een lage verwachting. De verwachting voor sporen uit de Voeg t/m Late Middeleeuwen is middelhoog. Voor de Nieuwe tijd geldt een lage verwachting. Om de verwachting te toetsen zijn in het plangebied in totaal 6 boringen gezet. Gelijktijdig is een oppervlaktekartering uitgevoerd. Het plangebied was ten tijde van het veldonderzoek in gebruik als akker. Hierdoor was de vondstzichtbaarheid goed tot zeer goed. Er is geen vondstmateriaal aangetroffen. Op basis van de boringen kan worden geconcludeerd dat de onderzoekslocatie zich in een gebied bevindt dat onderhevig was aan mariene invloeden. Volgens de onderzoekers is in drie boringen een oude akkermaal aangetroffen op een diepte tussen 0,5 en 1 m -Mv. Dit is geen aanleiding om intacte (vondstrijke) nederzettingen te verwachten. De middelhoge archeologische verwachting voor resten uit de Middeleeuwen kan naar beneden worden bijgesteld. Op basis van de resultaten van het archeologisch booronderzoek is geconcludeerd dat voor beide locaties geen vervolgonderzoek en/of planaanpassing noodzakelijk is.

³ Schermer 1968.

⁴ Van Weenen 2008: Archiszaaknummer 2224254100 en 2224262100.

Ten oosten van het plangebied is in 2009 een booronderzoek uitgevoerd.⁵ Voor het perceel naast onderhavig plangebied gold bij aanvang van het booronderzoek een lage archeologische verwachting voor het aantreffen van (intacte) archeologische waarden uit het Laat Neolithicum tot de Romeinse tijd en de Nieuwe tijd. Voor de Romeinse tijd tot en met de Late Middeleeuwen gold een middelhoge verwachting. Deze vindplaatsen bevinden zich op het veen. Tijdens het booronderzoek is slechts in twee van de 22 boringen veen aangetroffen.

Afbeelding 8. Ligging plangebied (zwarte stippellijn) op de concept beleidskaart archeologie.

5. Conclusie & Advies

Op verzoek van de gemeente Schagen is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot het vervaardigen van een concept bestemmingsplan Rode Kool in Sint Maarten.

Archeologie West-Friesland neemt het advies van ArceoMedia over en adviseert de gemeente het plangebied vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie. De dubbelbestemming Waarde-Archeologie 3 kan komen te vervallen op de verbeelding.

Mochten bij graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, dan geldt conform de Erfgoedwet (art. 5.10) een meldingsplicht. De melding kan worden gedaan bij de gemeente Schagen of Archeologie West-Friesland.

Archeologie West-Friesland werkt aan een update van de beleidskaart archeologie voor de gehele gemeente Schagen. In 2021 zal deze worden aangeleverd en verwerkt in een parapluplan archeologie. Voor het plangebied Rode Kool en het ten oosten van dit plangebied (in 2009) onderzochte gebied geldt dat archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat er geen waardevolle resten aanwezig zijn (afb. 8). De onderzocht gebieden zijn vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie.

⁵ De Kruif 2009 Archiszaaknummer 2227810100.

6. Bronnen

Bügel Hajema, 2021. Concept bestemmingsplan Rode Kool (datum 23-08-2021).

Kruif, S. de, 2009. Plangebied noordelijk deel van perceel 1167 te Sint Maarten, gemeente Harenkarspel. Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. *RAAP-notitie* 3036. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.

Nyst, C.L., E.J. van Rooijen & J.M. van der Veen, 2010. *Beleidsnota Cultuurhistorie Gemeente Harenkarspel*. Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

SAB, 2012. Toelichting Bestemmingsplan Sint Maarten, gemeente Harenkarspel (vastgesteld 13-12-2012). NL.IMRO.0441.BPSTM2010-OH01 (www.ruimtelijkeplannen.nl).

Schermer, A, 1968. Geestmerambacht. Beschrijving van vondsten en waarnemingen gedaan tijdens de herverkaveling in de jaren 1956-1960 in hoofdzaak aangaande de Vroege Middeleeuwen. In: *Westfries Oudheden (XI) 1968*. Mededelingen van de Archeologische Werkgroep 'Westfriesland' van het Historisch Genootschap 'Oud West-Friesland'. pp. 212- 228.

Weenen, R.D. van, 2008. Archeologisch onderzoek Dorpsstraat (Plan II) en de Omloop (Plan III) te Sint Maarten, gemeente Harenkarspel. Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek met boringen. *ArcheoMedia rapport* A-08-476-I. ArcheoMedia, Capelle aan den IJssel.